

На основу члана 102. став 6. и члана 117а. став 11. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005 и 91/2010), члана 15. став 1. и члана 64. став 2. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

## **О Д Л У К У**

### **О БЛИЖИМ УСЛОВИМА И НАЧИНУ ВРШЕЊА КОНТРОЛЕ БАНАКА**

1. Овом одлуком прописују се ближи услови и начин вршења контроле бонитета и законитости пословања банака (у даљем тексту: контрола банака), коју врши Народна банка Србије, као и предузимање мера према банкама у поступку вршења контроле банака, у складу са Законом о банкама (у даљем тексту: Закон).

Контролом банака Народна банка Србије цени сигурност и стабилност пословања банке, а нарочито:

- ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању, као и обухватност и поузданост успостављеног система управљања тим ризицима;
- финансијско стање и адекватност капитала банке у односу на ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању и на успостављени систем управљања тим ризицима;
- адекватност управљања банком и организациону структуру, као и адекватност и поузданост система унутрашњих контрола банке, у односу на ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању;
- адекватност и поузданост процеса интерне процене адекватности капитала банке, његово доследно спровођење и резултате те процене;
- проверава тачност и адекватност података и информација које је банка дужна да јавно објављује;
- да ли банка послује у складу са Законом и прописима Народне банке Србије донетим на основу Закона, као и са стандардима опрезног банкарског пословања;
- да ли банка послује у складу са законом којим се уређују рачуноводство и ревизија и прописима Народне банке Србије донетим на основу тог закона.

2. Контролу банака Народна банка Србије врши посредно и непосредно.

Посредну контролу банке Народна банка Србије врши контролом извештаја и друге документације коју банка доставља Народној банци Србије на основу Закона и прописа Народне банке Србије, као и других података о пословању банке којима Народна банка Србије располаже, а непосредну контролу – увидом у пословне књиге и другу документацију банке.

3. Кад утврди да је банка учинила неправилности у смислу тачке 27. ове одлуке, Народна банка Србије покренуће поступак посредне контроле банке – сачињавањем записника о налазима те контроле.

На даљи поступак посредне контроле банке примењују се одредбе које се односе на поступак непосредне контроле БАНКЕ.

4. Непосредну контролу банке врше запослени у Народној банци Србије које решењем за то одреди гувернер Народне банке Србије (у даљем тексту: гувернер) или лице које он овласти.

У решењу из става 1. ове тачке наводе се банка, односно друга лица код којих се врши непосредна контрола и предмет те контроле.

Доношењем решења из става 2. ове тачке покренут је поступак непосредне контроле банке.

Гувернер или лице које он овласти може у току непосредне контроле банке допунити, односно изменити решење из става 3. ове тачке.

У поступку непосредне контроле банке могу учествовати и овлашћена лица страног регулаторног тела које контролише, односно надзире пословање чланова исте банкарске групе у којој је и та банка, у складу са споразумом о сарадњи закљученим између Народне банке Србије и тог тела.

Запослени у Народној банци Србије из става 1. ове тачке, као и овлашћена лица из става 5. те тачке (у даљем тексту: овлашћена лица) дужни су да о налазима извршене непосредне контроле банке сачине записник.

5. Записнике из тачке 3. став 1. и тачке 4. став 6. ове одлуке, Народна банка Србије доставља банци чије је пословање било предмет контроле, на које она може ставити примедбе у року утврђеном Законом.

Банка доставља Народној банци Србије доказ да су чланови извршног и управног одбора банке упознати са садржином записника из става 1. ове тачке, као и обједињене примедбе ових одбора на те записнике које су потписали председници тих одбора.

Народна банка Србије проверава наводе садржане у примедбама из става 2. ове тачке и о томе сачињава белешку, коју доставља банци.

6. Ако Народна банка Србије донесе решење о привременој мери у складу с чланом 109. Закона – то решење траје до изрицања мера из члана 112. став 1. Закона, или до доношења закључка о обустављању поступка контроле банке.

7. Писмена опомена из члана 114. Закона (у даљем тексту: писмена опомена) упућује се банци у чијем су пословању утврђене неправилности које нису битно ни непосредно утицале на њено финансијско стање али би могле имати такав утицај ако се не би отклониле.

Писмена опомена садржи рок за отклањање неправилности и рок у коме је банка дужна да Народној банци Србије достави извештај о отклоњеним неправилностима, с приложеним доказима.

Народна банка Србије контролише да ли је банка отклонила утврђене неправилности после истека рока из става 2. ове тачке, или пре истека тог рока ако добије обавештење банке да су неправилности отклоњене.

Народна банка Србије обуставиће поступак контроле банке којој је упутила писмену опомену кад утврди да су, у року предвиђеном у писменој опомени, утврђене неправилности отклоњене, односно у великој мери отклоњене, а ако нису отклоњене – предузеће према тој банци нову меру из члана 112. став 1. Закона, у складу с критеријумима из члана 120. Закона.

8. Налогодавно писмо из члана 115. Закона (у даљем тексту: налогодавно писмо) упућује се банци у чијем су пословању контролом утврђена поступања, односно непоступања супротна прописима или стандардима савесног банкарског пословања која би могла угрозити њено финансијско стање.

Народна банка Србије, након добијања плана активности банке за отклањање утврђених неправилности, утврђује да ли је овај план достављен у року из налогодавног писма и цени да ли ће банка тим активностима отклонити утврђене неправилности – ради давања сагласности.

Народна банка Србије контролише да ли је банка утврђене неправилности отклонила после истека рока предвиђеног у налогодавном писму или пре истека тог рока ако добије обавештење банке да су неправилности отклоњене.

Народна банка Србије обуставиће поступак контроле банке којој је упутила налогодавно писмо кад утврди да су, у року предвиђеном у налогодавном писму, утврђене неправилности отклоњене, односно да су преостале само мање значајне неправилности, а ако нису отклоњене – предузеће према тој банци нову меру из члана 112. став 1. Закона, у складу с критеријумима из члана 120. Закона.

9. Народна банка Србије доноси решење којим изриче налоге и мере у складу с чланом 116. Закона.

Банка је дужна да Народну банку Србије обавести о извршењу налога и мера из става 1. ове тачке, на начин и у роковима утврђеним решењем из те тачке.

Народна банка Србије контролише спровођење налога и мера из решења из става 1. ове тачке после истека рока за њихово извршење, или пре истека тог рока ако добије обавештење банке да су налози извршени.

Гувернер или лице које он овласти може решењем овластити поједине запослене у Народној банци Србије да у банци дневно проверавају и прате извршење налога и мера изречених решењем из става 1. ове тачке.

10. Ако Народна банка Србије утврди да је банка извршила све налоге и мере из решења из тачке 9. став 1. ове одлуке или да су неправилности на основу којих су изречени ти налози и те мере отклоњене у тој мери да су преостале само мање значајне неправилности – обуставиће поступак контроле, а ако нису отклоњене – предузеће према тој банци нову меру из члана 112. став 1. Закона, у складу с критеријумима из члана 120. Закона.

11. Ако, на основу података о пословању банке којима располаже, оцени да је банка којој је изречена нека од мера из члана 112. став 1. тач. од 1. до 3. Закона учинила нове неправилности у смислу тачке 27. ове одлуке, да не поступа по налозима из изречене мере или јој се у току рока за спровођење налога из изречене мере финансијско стање погоршало – Народна банка Србије може извршити одмах нову контролу те банке или предузети према тој банци нову меру из члана 112. став 1. Закона, у складу с критеријумима из члана 120. Закона.

Ако Народна банка Србије одлучи да изврши нову контролу банке у складу са ставом 1. ове тачке – обуставиће текући поступак контроле истовремено с покретањем новог поступка контроле или истовремено са изрицањем неке од мера из члана 112. став 1. Закона, а на основу налаза спроведене нове контроле.

12. Решењем о увођењу принудне управе из члана 117. Закона (у даљем тексту: принудна управа), Народна банка Србије:

- именује два принудна управника;
- одређује рок трајања принудне управе у складу са Законом;
- утврђује висину накнаде за рад принудних управника.

Народна банка Србије може принудне управнике разрешити дужности ако оцени да посао који им је поверен не обављају на задовољавајући начин или из других оправданих разлога.

13. Увођење принудне управе у банци уписује се у регистар привредних субјеката даном доношења решења из тачке 12. став 1. ове одлуке, које Народна банка Србије доставља агенцији надлежној за вођење тог регистра.

Подаци о принудним управницима као лицима овлашћеним за заступање и њихови оверени потписи достављају се агенцији из става 1. ове тачке ради уписивања у регистар из тог става истовремено с решењем из тачке 12. став 1. ове одлуке.

При предузимању правних радњи у име и за рачун банке, неопходни су потписи оба принудна управника.

14. Принудни управници су дужни да изврше процену финансијског стања банке на дан увођења принудне управе и доставе је Народној банци Србије и Агенцији за осигурање депозита (у даљем тексту: Агенција).

15. Принудни управници су дужни да сазову скупштину банке без одлагања након увођења принудне управе, ради одржавања седнице у року који не може бити краћи од пет нити дужи од десет дана од дана увођења принудне управе.

Принудни управници су дужни да на седници из става 1. ове тачке обавесте акционаре банке о правним последицама увођења принудне управе и да већинске акционаре обавезу да сачине план активности и доставе га принудним управницима у року од 20 дана од дана увођења принудне управе у банци.

План активности из става 2. ове тачке усвајају акционари који имају власништво у банци које им омогућава преко 50% гласачких права.

План активности из става 3. ове тачке садржи активности банке неопходне за отклањање неправилности у њеном пословању и за побољшање њеног финансијског стања уз обезбеђење интереса депонената, као и рокове за спровођење тих активности.

Активности из става 4. ове тачке могу обухватити повећање капитала банке, односно докапитализацију коју врше акционари или друга лица, спајање или припајање банке другој банци и др.

16. Принудни управници достављају Народној банци Србије и Агенцији процену из тачке 14. ове одлуке, као и план активности из тачке 15. став 2. те одлуке, најкасније у року од месец дана од дана увођења принудне управе.

Народна банка Србије је дужна да у року од 15 дана од дана пријема плана активности из става 1. ове тачке обавести принудне управнике да ли је сагласна с тим планом.

Народна банка Србије даће сагласност на план активности из става 1. ове тачке ако оцени да се предложеним активностима могу отклонити неправилности у пословању банке и побољшати њено финансијско стање.

Ако Народна банка Србије одбије да дâ сагласност на план активности из става 1. ове тачке, донеће решење о одузимању дозволе за рад банци и Агенцију именовати за администратора.

17. Скупштина и одбори банке, лица с посебним овлашћењима и одговорностима у банци, као и запослени у банци, дужни су да принудним управницима омогуће приступ документацији и да заједно саставе извештај о примопредаји послова.

18. Принудни управници су дужни да Народну банку Србије обавештавају о спровођењу плана активности из тачке 16. став 1. ове одлуке и да јој најмање једном месечно достављају:

- податке о пословању банке;
- извештаје о спровођењу тог плана и његовом утицају на финансијски положај банке;
- преглед донетих аката из делокруга управног и извршног одбора банке;
- преглед одлука скупштине банке по којима нису поступили, с навођењем разлога непоступања.

Принудни управници су дужни да Народну банку Србије одмах обавесте:

- о својој намери да сазову седницу скупштине банке и о одлукама које намеравају да предложе на тој седници, као и о њеном исходу;
- о донетим одлукама скупштине банке;
- о томе да су оценили да се спровођењем принудне управе неће отклонити утврђене неправилности ни побољшати финансијско стање банке – ако то оцене;
- о другим случајевима, ако процене да је то неопходно.

19. Принудни управници могу да сазову скупштину банке по хитном поступку, ради одржавања седнице скупштине у року који не може бити краћи од пет дана од дана сазивања, као и да предложе доношење одређених одлука.

Принудни управници могу, уз сагласност Народне банке Србије, донети и одлуке које су предложили скупштини банке а она је одбила да их донесе.

Одлуке донете уз добијену сагласност из става 2. ове тачке, принудни управници одмах достављају скупштини банке, уз обавештење да оне имају исто правно дејство као и одлуке скупштине банке.

20. Током принудне управе Народна банка Србије може, на предлог принудних управника, решењем наложити привремену обуставу испуњења обавеза банке на време до 30 дана, у складу с чланом 117б. Закона.

21. Принудна управа може трајати најдуже шест месеци, и у том року морају се именовати органи банке.

Народна банка Србије може решењем продужити трајање принудне управе у банци за још три месеца ако процени да је то потребно да би се окончале започете активности ради остваривања циљева принудне управе.

22. Народна банка Србије обуставља принудну управу у банци:

- после истека рока на који је принудна управа уведена;
- пре истека рока на који је принудна управа уведена – ако принудни управници или Народна банка Србије оцене да увођење принудне управе није довело до побољшања финансијског стања банке;

– пре истека рока на који је принудна управа уведена – ако принудни управници или Народна банка Србије оцене да се финансијско стање банке поправило у мери да принудна управа више није потребна.

23. Народна банка Србије доноси решење о одузимању дозволе за рад банке у случајевима прописаним чланом 130. став 1. Закона, односно ово решење може донети у случајевима из става 2. тог члана.

24. Ради изрицања новчане казне члану управног, односно извршног одбора банке у складу с чланом 113. став 1. Закона, банка је дужна да Народној банци Србије, на њен захтев, у остављеном року достави податке о висини зараде лица којима ће се изрећи новчана казна, као и податке о отвореним текућим рачунима тих лица код банака.

25. Банка је дужна да Народној банци Србије достави доказ о уплати на жиро-рачун Народне банке Србије новчаних казни из члана 113. став 1. Закона – најкасније у року од 15 дана од дана пријема решења о изрицању новчане казне.

Ако банка или члан управног, односно извршног одбора банке не уплате новчане казне из става 1. ове тачке, Народна банка Србије ће приступити принудној наплати.

26. Сматра се да банка није Народној банци Србије омогућила да изврши контролу ако не поступи у складу с чланом 104. Закона, као и у следећим случајевима:

- ако у одређеном року није доставила све тражене податке ни доказе, а нарочито податке којима је банка дужна да располаже према закону, подзаконским актима или стандардима опрезног банкарског пословања;

- ако намерно или грубом непажњом достави податке који нису тачни, односно нису потпуни;

- ако овлашћеним лицима не обезбеди услове неопходне за вршење контроле банке, односно не обезбеди да их не ометају запослени у банци и друга лица;

- ако не достави три узастопна извештаја које је дужна да периодично доставља у складу са законом или подзаконским актима и ако ни на поновљени захтев Народне банке Србије у за то одређеном року не достави тражене извештаје или податке.

27. Неправилностима у пословању банке сматра се поступање банке супротно одредбама Закона, прописима Народне банке Србије и другим прописима, као и стандардима опрезног банкарског пословања, односно на други начин који угрожава њен бонитет.

28. Народна банка Србије може, ради прикупљања, обраде и анализе потребних података, вршити дијагностичко испитивање пословања банке непосредним увидом у њене пословне књиге и другу документацију, о чему сачињава извештај који се не доставља банци.

29. Одредбе ове одлуке сходно се примењују и на контролу банке коју Народна банка Србије врши на основу овлашћења из других закона, као и на контролу банке коју врши на захтев и за потребе поступака других овлашћених домаћих државних органа и институција.

30. Поступци контроле банке започети до дана примене ове одлуке окончаће се према одредбама Закона и те одлуке.

31. Даном примене ове одлуке престаје да важи Одлука о ближим условима и начину вршења контроле Народне банке Србије над банкама („Службени гласник РС”, бр. 51/2006).

32. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”.

ИО НБС бр. 37  
10. јуна 2011. године  
Београд

Председавајући  
Извршног одбора Народне банке Србије  
Г у в е р н е р  
Народне банке Србије

др Дејан Шошкић, с.р.